

MAKALELER

Mutlu Yıldırım Köse*

AIPPI Türkiye / Fikri Mülkiyet Hakları Koruma Derneği Üyesi

Begüm Soydan Sayılkan**

AIPPI Türkiye / Fikri Mülkiyet Hakları Koruma Derneği Üyesi

Yargıtay Marka Hakkına Tecavüz Ve Haksız Rekabet Hükümlerinin Kümülatif Olarak Uygulanmasına Dair İçtihadını Değiştirdi

Yargıtay güncel bir kararında, markaların kendi özel yasası niteliğindeki Sınai Mülkiyet Kanunu (SMK) hükümleriyle korunması karşısında, marka hakkına tecavüz teşkil eden eylemlerin aynı zamanda haksız rekabet teşkil ettiğine dair eski içtihatlarını sürdürme imkanı kalmadığına karar vermiştir.

Uyuşmazlığın Geçmişi

İlaç sektöründe faaliyet gösteren taraflar arasında görülen bir davada, davacı tescilli markasının iltibasa sebebiyet verecek derecede benzerinin davalı tarafından 05. sınıfta yer alan aynı ve benzer mallar üzerinde kullanıldığını iddia etmiş; marka hakkına tecavüz ve haksız rekabetin tespitini, önlenmesini ve sonuçlarının ortadan kaldırılmasını talep etmiştir. Davacı aynı zamanda davalının mütecaviz eylemlerinin dava kesinleşinceye kadar önlenmesi için mahkemeden ihtiyati tedbir kararı verilmesini talep etmiştir.

İlk derece mahkemesi davanın başında davacının talebini kabul ederek davalının davaya konu markaya ilişkin mütecaviz kullanımlarının dava kesinleşinceye kadar tedbiren önlenmesine karar vermiştir. Yapılan yargılama sonucunda ilk derece mahkemesi, aynı eylemden ötürü kümülatif uygulama yapılamayacağı gerekçesiyle marka hakkına tecavüz bakımından davanın kabulüne, haksız rekabet bakımından ise davanın reddine karar vermiştir.

Taraflarca karara karşı istinaf yoluna başvurulması üzerine, Bölge Adliye Mahkemesi tarafından davacının istinaf başvurusunun kabulüne, davalının istinaf başvurusunun reddine karar verilerek, davalının ürün ambalajları üzerinde kullandığı markanın daha önce davacının tescilli markası ile iltibas yaratacak derecede benzer olması nedeniyle reddedildiğine ilişkin Türk Patent ve Marka Kurumu kayıtlarının bulunduğu, bu durumda davalının eyleminin aynı zamanda Türk Ticaret Kanunu uyarınca dürüstlük kuralı ile bağdaşmayan haksız rekabet teşkil eden eylemler kapsamında bulunması nedeniyle aynı zamanda haksız rekabet de teşkil ettiğine hükmedilmiştir. Bu karara karşı davalı tarafından temyiz yoluna başvurulmuştur.

Yargıtay kararı

Yargıtay 11. Hukuk Dairesi 14.03.2022 tarih, 2019/5189 E. ve 2022/1852 K. sayılı kararı ile, markaların kendi özel yasası niteliğindeki 6769 sayılı SMK (mülga 556 sayılı Marka KHK) hükümleriyle korunduğu, marka hakkına tecavüz eylemlerinin mülga 6762 sayılı TTK'nin (eski TTK) ilgili hükümleri doğrultusunda kümülatif olarak korunmakta olduğu, 6102 sayılı Türk Ticaret Kanunu'nun (yeni TTK) 55/1-a-4 bendinin “Başkasının malları, iş ürünleri, faaliyetleri veya işleri ile karıştırılmaya yol açan önlemler almak” fiillerini haksız rekabet

olarak kabul ettiği ancak “*ad, unvan ve marka*” kavramlarına bilinçli bir şekilde yeni düzenlemede yer verilmediği, markaların SMK kapsamında korunması sebebiyle bunların bir kez de yeni TTK'nin haksız rekabet hükümleriyle korunmasının gereksiz olduğu gerekçesiyle Bölge Adliye Mahkemesi kararının bozulmasına karar vermiştir.

Yargıtay'ın bozma kararı üzerine dosya Bölge Adliye Mahkemesi'ne gönderilmiş, Bölge Adliye Mahkemesi bozmaya uyulmasına karar vermiş ve bu karara karşı taraflarca temyiz yoluna başvurulmadığından karar yakın zamanda bu şekilde kesinleşmiştir.

Değerlendirmeler

Yargıtay'ın uzun yıllardır süregelen içtihadını yukarıda açıklanan gerekçe ile değiştirmesi şaşırtıcı bir karar olmuştur. Zira Yargıtay bahse konu kararında markaların kendi özel yasası niteliğindeki SMK ve mülga KHK hükümleriyle korunmakta olduğunu ve yeni TTK'de düzenlenen haksız rekabet hükümlerinde eskisinden farklı olarak “*ad, unvan ve marka*” kavramlarına yer verilmediğini bu nedenle de kümülatif korumaya gerek olmadığını ve bu konudaki eski içtihatlarını sürdürme imkanı kalmadığını belirtmekte ise de, yeni TTK 2012 yılından bu yana yürürlükte ve Yargıtay o zamandan beri gerek mülga KHK gerekse de SMK uyarınca görülen benzer nitelikteki davalarda, marka hakkına tecavüz ve haksız rekabet hükümlerinin kümülatif olarak uygulanacağını kabul etmiştir. Kaldı ki, yürürlükteki mevzuat kapsamında Yargıtay'ın bu konudaki kararlarını etkileyecek veya değiştirecek başka herhangi bir güncel değişiklik de yaşanmamıştır.

Yargıtay'ın yakın zamanda kesinleşmiş olan bu kararının derdest davalar üzerinde büyük bir etkisi olacaktır. Nitekim ilk derece mahkemelerinin bir kısmının benzer şekilde marka hakkına tecavüz ve haksız rekabetin bir arada öne sürüldüğü davalarda halihazırda davacıların haksız rekabete ilişkin iddialarını, Yargıtay'ın güncel kararı doğrultusunda kümülatif uygulamanın artık mevcut olmadığı gerekçesiyle reddetmeye başladığı görülmektedir.

Kanaatimizce bu kararın marka hakkına tecavüz ve haksız rekabetin bir arada öne sürüldüğü davaların tamamı bakımından uygulanması mümkün değildir ve her ne kadar Yargıtay kararında yer almasa da bu hususta bir ayırım yapılması gerekmektedir.

Tescilli bir markanın ihlal teşkil eden bir kullanımının mevcut olduğu ancak bunun haricinde, örneğin ürün ambalajının hak sahibinin markasını kullandığı ürün ambalajları ile benzer olmadığı bir durumda, bahse konu mütecaviz kullanımının SMK hükümleriyle engellenmesi gerekmekte olup yalnızca marka hakkına tecavüz iddiasına dayanılması yeterli olacaktır. Böyle bir durumda haksız rekabet de iddia edilirse, bu iddianın Yargıtay'ın güncel kararı doğrultusunda reddedilmesi muhtemeldir.

Ancak tescilli bir markanın ihlal teşkil eden bir kullanımına ek olarak, davalının benzer bir ticari sunum kullandığı, davacıyı, davacının ürünlerini, faaliyetlerini veya ticari işlerini kötülediği veya bunlar hakkında gerçek dışı veya yanıltıcı açıklamalarda bulunduğu durumlardan herhangi birinde, kanaatimizce marka hakkına tecavüz hükümlerinin yanı sıra haksız rekabet korumasının da hak sahipleri bakımından hala ayrıca mevcut olması gerekmektedir. Zira bu eylemler TTK uyarınca haksız rekabet teşkil eden haller arasında sayılmaktadır.

Bu nedenle de, marka hakkına tecavüz ve haksız rekabete dayalı bir hukuk davası açmadan evvel, somut olayda TTK uyarınca haksız rekabet eylemi olarak ele alınabilecek ek unsur(lar) olup olmadığının dikkatlice incelenmesi ve bu eylemin halihazırda SMK kapsamında düzenlenip düzenlenmediğinin değerlendirilmesi gerekmektedir.

* Ortak Avukat, Gün + Partners, mutlu.yildirim@gun.av.tr

** Kıdemli Avukat, Gün + Partners, begum.soydan@gun.av.tr